

— Én nem leszek a tagja — replikázik Cserzy úgy, mintha ezzel a kijelentéssel egyszer és mindenkorra agyonütné ezt a tervet.

— Azért megcsinálom — fejezi be a vitát Almássy.

A krónikának ehhez a részéhez tartozik még az, hogy Cserzy felpanaszolta Almássy hűtlenségét, mert — mint mondta — a szegedi színházat ő szerezte meg Almássynak.

Kibővítik a felsőkereskedelmi iskolát.

— Saját tudósítónktól. —

Megirta a *Délmagyarország*, hogy a szegedi felsőkereskedelmi iskola már most, másfél hónappal a tanév megkezdése előtt tele van növendékekkel. Az alsó osztályok, amelyeknek a számát redukálták, egészen megteltek és a tanév megkezdésekor csak főigazgatói engedéllyel vehetnek föl oda a létszámon felül tíz-tíz növendéket. A többi osztályokban többé-kevésbé hasonló a helyzet.

Rámutattunk előző cikkünkben is arra, hogy ezek az állapotok tarthatatlanok. Végre is különös dolog lenne, ha szegedi diákok idegen városban lennének kénytelenek iskolába járni, de Szeged érdekében kedvezőtlen az is, ha a délvidék ide sereglő diákságát elzavarjuk innen azzal a kifogással, hogy nincs hely az iskolában.

A végleges megoldás az lenne, ha egy második kereskedelmi iskolát állítanának föl és ez az eszme ma már nemcsak papiroson él. Történetek lépések a második kereskedelmi főállítása érdekében, ez a kérdés azonban ma még nincs a megoldás stádiumában.

A felsőkereskedelmi iskolában ma nagyon kedvező a konjunktúra. az iskola megfelelő kibővítésére. A polgári iskola új hajlékba költözött és így elég helyiség áll rendelkezésre arra a célra, hogy kibővítsék az intézetet. Igaz, hogy internátust terveztek az iskolában, azonban minden tényező tisztában van azzal, hogy Szegeden újabb internátusra nincsen szükség.

A *Délmagyarország* cikke és ezt örömmel konstatáljuk, eredménynyel járt. A napokban Szegeden járt *Kirchner Béla* vallás- és közoktatásügyi minisztériumba beosztott tankerületi főigazgató nácskozott *Tóth József* igazgatóval. A tanácskozás a körül forgott, hogy miképpen lehetne az iskola túlszűfolttsága miatt jogosan elhangzott panaszokat orvosolni. Megbízható helyről beszerzett információink szerint *Kirchner Béla* is szükségesnek találta az intézet kibővítését és elhatározta, hogy ebben az irányban fog megfelelő lépéseket tenni. Egyelőre mulhatatlannak szükséges a negyedik alsó osztályt visszaállítani, mert ha ez nem történik meg, akkor a beíratásnál nagyon kellemetlen csatlódásban lesz részük azoknak a szülőknek, akik teljes joggal kívánják, hogy gyermekeik helyet kapjanak a szegedi felső kereskedelmi iskolában.

Mi a magunk részéről és a közönség érdekében szükségesnek véljük azt is, hogy ha a négy alsó osztály kevésnek bizonyul,

akkor még egy ötödiket is kell fölláztatni. Persze ezzel a tanári karral több osztály oktatását el látni nem lehet, de a minisztériumban majd gondoskodnak a tanári kar megfelelő szaporításáról, amint hogy arra normális körülmények között is szükség van.

Mit hozott a koalíció katonai téren?

— Saját tudósítónktól. —

Tízéves obstrukció után a koalíció kormányra jutott 1906 április 8-án. Kormányprogramot a király adott neki. Nyolc pontból állt és bár nyílt parancs volt, paktumnak nevezték. Ime a hiteles szövege:

A. A vezényleti és szolgálati nyelv kérdésének teljes kikapcsolása. Ezzel kapcsolatban egy kormánynyilatkozat fog tétetni, amelyben a nemzet alkotmányos jogai kidomboríttassanak és hogy ezen nyilatkozat tervezetére nézve a kinevezendő kormány őfelségének előterjesztést tesz.

2. Indemnitás és rendes ujoncjutalék 1905—1906. A fölemelt ujoncjutalékokra nézve a felek elismerik annak szükségét, de fönntartandónak vélik mindannak szöbáhozatalát és törvényhozás elé terjesztését az első vagy a második kormány számára, aszerint, amint annak föltétlen szüksége előáll.

3. A költségvetés pro 1905 és 1906. Beleértve a delegációk által már megszavazott fölszerelési hitelt, valamint azokat az összegeket, amelyek abból a hitelből az első kormány idejére költségvetésileg esnek, továbbá a kvótadeputáció és delegáció azonnal való megvalósítása.

4. A vám- és kereskedelmi ügyekre nézve a külállamokkal már megkötött kereskedelmi szerződések, valamint az autonóm tarifa az országgyűlés által törvénybe iktattnak.

5. Ami pedig Magyarország és Ausztria közötti viszonyt illeti, őfelsége ennek véglegesítésére szabad kezét ad a kormánynak. De kiköti, hogy a két kormány között a megegyezés az 1899: XXX. törvénycikkre való tekintettel létrejön. Ha azonban lehetetlennek bizonyulna, akkor a status quo a kereskedelmi szerződés tartamára fennmarad.

6. Anyagi felelősség aluli felmentés úgy a Tisza-, mint a Fejérváry-kormány részére. A képviselőház élni fog jogával az említett kormányok politikai irányára felett elvi természetű határozatokat hozni.

7. A kormány hatvanhetes alapon az általános választó jog hiveiből, továbbá a koalíciós pártok tagjainak bevonásával fog megalkulni az őfelsége által kinevezendő miniszterelnök javaslata alapján.

8. Ennek a kormánynak feladata lesz az összes előző pontokban megállapított teendők megvalósítása és ezenkívül mint utolsó teendőnek, a választói jogi reformok keresztülvitele legalább is oly széles alapokon, mint az a mostani kormány tervezetében foglaltatik. Mindezek megalkotása után a kormány új választásokat eszközöl, ezek után a választások után pedig ez a kormány, mely ekként fel-

adatát megoldotta, nyomban lemond.

Magyarok, ha halljátok az obstrukció zaját, emlékezzetek mindezekre és ne feledjétek el, hogy a hangos csapat, az új koalíció — megint csak ezekért, paktumért, kvótameelésért, osztozkodásért, rendezzi az új nemzeti küzdelmet!...

Tűz a pályaudvaron.

— Saját tudósítónktól. —

Szerdán reggel három órakor Szegeden újra tűz pusztított. A rendező pályaudvar felől hatalmas lángnyelvek csapdostak fel. A tűzoltóság még alig fejezte be fáradságos munkáját a felsővárosi szérűskertben, már is új tüzet jelzett a tűzjelző állomás.

A tűz a rendező pályaudvaron vesztelő vasuti kocsik között keletkezett. Egy rakomány benzin és olaj gyuladt ki. A tűz oly rohamosan terjedt, hogy az égő kocsit csak emberfeletti munkával lehetett a rengeteg kocsihalmaz közül kitolítani. A lánggal égő vasuti kocsi megmentéséről szó sem lehetett, mert a benne leraktározott benzin és olaj tűneményes gyorsan égett és néhány perc alatt lángborította az egész kocsit. A kocsi faalkatrészei recsegve égtek el és csak a vas váza maradt meg a kocsinak.

A vas alkatrészek is órákig izzottak még. A hőség éviselhetetlen volt az égő kocsi körül. Csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a tűz nem terjedt tovább. Szél nem fujt, a vasuti munkások pedig hamar észrevették a tüzet és mielőtt a tűzoltók megérkeztek, már is hozzá fogtak az oltás munkájához.

A tűz keletkezésének oka ezideig ismeretlen, a rendőrség már is megindította a vizsgálatot, hogy kiterhel a felelősség.

A kár több mint 10,000 korona.

Az uzsoráskodó tolvaj.

— Saját tudósítónktól. —

Paplogó József, nagyszéksősi lakos július 24-ikén a feleségével együtt bejött a városba. Dolgát véggezvén hazament és otthon meglepetve vette észre, hogy míg távoljárt, valaki az ő eldugott kulcsával kinyitotta az almáriumot és abból kilencven korona készpénzt elemelte.

A nyomozással megbízott *Kazi Péter* őrsvezető kinyomozta, hogy a tolvaj a károsult *Paplogó* szomszédja. A „szomszéd” úgy követte el a lovást, hogy a kéményen keresztül leereszkedett a konyhába és mint szomszéd, ismerős lévén a házban, tudta, hogy hol van elrejtve az almárium kulcs, azt elővette s a szekrényben talált kilencven korona pénzt elvitte.

Ez eddig egész kis szürke mindennapi lopási eset, amelynek azonban igen érdekes motívumai vannak. Az ellopott pénzből harminc korona volt csak a tolvajnál. Hatvan koronát kiadott kamatra *Dondó Mihályné* horgosi lakosnak, akinek nemcsak tudomása volt a pénz eredetéről, de sőt ő biztatta föl *Paplogó* szomszédját a lopásra.

Dondónál meg is találták a tolvajtól kamatra fölvetett hatvan koronát három korona huszonegy fillér hiján, amit már elköltött.

Ugy a szomszéd, mint *Dondóné* az elkövetett bűncselekményt beismerték.

NAPI HIREK.

A kivándorlás csökkenése.

— Saját tudósítónktól. —

Mint Berlinből írják, az Amerika felé való kivándorlás ebben az évben erősen visszaesett és csaknem a minimálisra csökkent. Ennek az évnek az első felében Hamburgon és Brémán keresztül csak 99,531-en utaztak Amerikába míg az előző években a kivándorlók száma meghaladta a 165,414 lelket is.

Egyébként a Földközi-tengeren áthajózó kivándorlók száma is nagyban esett. A kivándorlás csökkenésének oka azokban a kedvezőtlen gazdasági viszonyokban rejlenek egyfelől, amelyek Amerikában uralkodnak, másfelől pedig a bevándorlást szigorító rendszabályok készítenek sok embert az itthonmaradásra. A hajóstársaságok épen azért utasítják vissza a fedélközi utasok közül azokat, akiket előreláthatólag deportáltat az amerikai bevándorlási törvényszék.

A bevándorlást megnehezítő akadályok miatt sokan maradnak vissza és akik kivándorolnak, azok is inkább Kanadába és Dél-amerikába utaznak. Az egész dolognak pedig csak azok a hajóstársaságok látják hasznát, amelyek a kanadai és a délamerikai forgalmat bonyolítják le.

Magyarországból is sokkal kevesebben vándoroltak ki — és ennek magyarázata teljesen ugyanaz, amit előbb ismertettünk, mint az északi kikötőből hajózó hajósvállalatok magyarázatát a kivándorlás csökkenéséről. Félő azonban, hogy annál nagyobb és rohamosabb lesz a kivándorlás, ahogy az aratási munkálatok megszűnnek nálunk és az amerikai munkaviszonyok föllendülésével, ott ismét nagyobb munkaalkalmak lesznek.

Pozsonymegye közigazgatási bizottságának most tartott ülésén az aispán bejelentette, hogy az elmúlt hónapban csupán 21 utlevélet állított ki. Ezek közül Amerikába 15 szólott. Utlevél nélkül 3 egyén vándorolt ki.

— **A király nem megy a hadgyakorlatokra.** Megbízható helyről jelentik, hogy a király a szeptemberben tartandó északmagyarországi hadgyakorlatokon nem fog résztvenni. A hadgyakorlatokon való részvétel a királyra nézve annyi fáradalommal járt volna, hogy tisztán erre való tekintettel állott el az öreg uralkodó a hadgyakorlatok vezetésétől. Ennek folytán megfelelően át fogják dolgozni a manőverek már megállapított programját. A hadgyakorlatok tulajdonképeni vezetése megmarad *Ferenc Ferdinánd* főherceg és *Conrad-Hötzendorf* vezérkari főnök kezében.